

A MŰSZAKIAK AZ 1930-AS ÉVTIZEDBEN

Kenyeres Dénes alezredes

Az elmúlt évben került a magángyűjteményembe a Pesti Hírlap különszáma, melyet 1933. április 16-án húsvétra adtak ki. Az egész szám HONVÉDSÉGÜNK címet viselte és a magyar hadtörténelmet is érintve mutatta be a különböző fegyvernemeket és szakcsoportokat, köztük a műszakiakat is. Különösebb változtatás nélkül teszem közkinccsé a benne leírt anyagot.

Kiválóan képzett és gyorsan dolgozó műszaki csapat nélkül a legtökéletesebben felfegyverzett hadsereg is bénaságra ítélt szervezet maradna, mert a mozgásra képtelenné válna. Megakadna minden átgázolhatatlan folyó előtt. A műszaki csapat legfontosabb feladata: /akkor/ biztosítva a hadsereg hadműveleteinek jó, folyékony ütemét azzal, hogy előle minden akadályt elhárít.

Fel sem lehet sorolni a műszaki munkálatoknak azt a tömegét, amely a hadviselés /harc/ ütközet, háború stb./ folyamán a hadsereg körletében adódik, Hogy csak a legfontosabbakat emeljük ki: a műszaki csapat építi és tartsa fenn az előnyomuló hadsereg /harcoló alakulat/ számára a megfelelő teherbírású hidakat és utakat és rombolja el ezokat visszavonulás esetén, a védelemben átment hadsereg mögött, aztán nagyarányú ostromálló erődítéseket épít, az ellenség erődítéseinek megrohamozásával ő halad a rohamcsapat élén, hogy a drótakadályokba réseket vágjon, széles árkokat áthidaljon, mőtárgyakat robbantson. Állásharcban és várharcban ő fúr aknákat az ellenséges vonalak alá, hogy azokat levegőbe röpitse, vagy az ellenség hasonló földalatti munkáját megghiúsítva. Kezeli a fényszórókat az éjjeli harc alatt a csatatér és a felette elterülő égboltozat megvilágítására. /Akkor a fényszóró szakaszok is a műszakiak alárendeltségében tevékenykedtek/. A műszakiak véreznek el leghamarabb a folyókon végzett erőszakos átkeléseknél, amikor számtalan forduló árán kell elegendő csapatot a folyó túlsó partjára az ellenség golyózaporában áthajóznia.

Az a sokszoros támogatás, amelyben a harcoló csapat a műszakiaktól részesül, megmagyarázza azt a nagy, osztetlen tekintélyt, amelynek a műszaki csapat tudományosan képzett tisztikara és sokoldalú szolgálatra kiképzett, válogatott legénysége a haderőn belül és kívül örvend.

A műszaki csapat békében is fontos feladatokat végez. Jégtorlódásoknál, árvizeknél, gátépítéseknél, stb., legeslősorban a műszaki csapat segít a bajba jutott lakosságon. Meg kell még említenünk, hogy világháborús műszaki alakulataink, csapataink képzettségük magas színvonalánál, műszaki anyagok célszerűségénél, valamint elért eredményeinknél fogva nemzetközi viszonylatban

is a legelső helyen álltak. Elég, ha annyit mondunk, hogy a német hadsereg a maga, folyóátkelésével kapcsolatos hadi vállalkozásaiban a Visztula és a Duna mentén a magyar csapatokra szorult és fenntartás nélkül elismerte, hogy ezek jobbak, mint a németek hasonló csapatai.

Jelneleg utászok alkotják a műszaki csapataink zömét. Van három utászzászlóaljunk, melyek mindegyike a parancsnokságra, két utász századra és az anyagkezelőségre oszlanak. Mind a három zászlóalj nagy folyó mentén állomásozik. A zászlóaljak megnevezése, állomás helyei, zászlóalj napjai:

a./ Magyar Királyi "Bornemissza Gergely" 1. honvéd utászzászlóalj, Budapesten települ. A csapat ünnepélyét október 18-én tartják. Évfordulója annak a napnak, amikor /1552. október 18-án/ Eger vára alól az ostromló - teljes vereséget szenvedve - török hadsereg már egészen elvonult.

b./ Magyar Királyi "Török Ignác" 2. honvéd utászzászlóalj, Győrött állomásozik. Az egység napját január 10-én tartja. A jeles napot onnan vette, hogy a magyar kormány 1849. január 10-én Török Ignácot honvéd tábornokká léptette elő és kinevezte Komárom várának parancsnokává.

c./ Magyar Királyi "Zothmund" 3. honvéd utászzászlóalj, Szegeden települ, a Róka utcában az utász laktanyában. Az alakulat napját minden évben megülte augusztus 18-án. 1056. augusztusában Zothmund megfúrta a Magyarországra támadó német hadsereg hajóit, Pozsonynál. Mire azok abbahagyták az ostromot és szégyenszemre kitakarodtak az országból.

A műszakiak képzése.

A katonai /harcos/ kiképzésre hetente egy nap, míg a többi idő a műszaki vízi és szárazföldi kiképzésre van hagyva. A vízi szolgálat alkotja a műszaki foglalkozás gerincét. Ennél az utászok megtanulják az evezést csónakban és a hadi hídanyag alkatrészeit jelentő vaspontonokban, ami a hídépítés és a csathajózás céljából szükséges, megtanulják továbbá a hidverés alapját kitevő horgonyvetést /az úszó hídaljzatok megrögzítésére/, majd a hadi hídépítést szabványos hídanyagból és mindenféle szükséganyagból is, azaz olyanból, amilyenre komoly esetben, ellenséges területen számítani lehet. Ezt a vízfoglalkozást utászaink szinte sportszerűen űzik.

A szárazföldi kiképzés erődítések elkészítéséből, a legkülönbözőbb robbanó munkák és útépités gyakorlásából áll. A katonai szakkiképzés során az utász sorkatona sokoldalú mester emberré válik. A tanultaknak hasznát veszi a polgári életben is. A tapasztalatok szerint a leszolgált utász katona könnyebben talál magának munkát. Szentendrén települnek még hidászszakaszok is, amelyek nehezebb hídanyaggal ugyanazt a munkát végzik, mint az utászok.

A műszaki csapat kiegészítő része még az egyesített fényszóró-szakaszok, világító szolgálatot végzik.

A műszakiakhoz sorolták még a híradó és vonatcsapatokat is. A leírtakból megállapítható, hogy az eltelt hatvan év alatt szervezetileg alkalmazhatóság szempontjából sokat változott, fejlődött a műszaki szakcsoport.

Felhasznált irodalom:

- Honvédségünk. A Pesti Hírlap ajándéka. Különszám. Bp. 1933.
- A m.kir. honvéd csapatok ezred-, illetőleg osztálynapjai és azok megünneplése. Megjelent a Magyar Katonai Szemle 1931. évfolyama 10. számában.
- Jalsovszky Jenő: Miért zokogott egy ifjú utász hadnagy úr a szegedi halászcsergőben. Bólyai Hírek. 1994. 3. szám.
- Vajda Gyula szerkesztette: NYUKOSZ évkönyv. 1936. évfolyam. Madách Könyvkiadó. Budapest. 1936.